№ 169 ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՅԵՐԵՆ ՕՐԱԹԵՐԹ 25 Նոյեմբերի (7 Դեկտեմբերի) 1896 25 Նոյեմբերի (7 Դեկտեմբերի) ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՅԵՐԵՆ ՕՐԱԹԵՐԹ № 169

ՅԱՌ-ՅԱՂ

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ

(Ֆրանսերէն ձեռագրէն)

Թ.

(Շարունակութիւն)

Ես ոչ միայն չէի ուզում ամուսնանալ, այլ ընդհակառակն, ամենայն ինչ անում էի, որ ինձ ամուսնացնեն, որովհետև ինձ համար ամուսնութիւնը ազատութեան միակ միջոցն էր, որ կարող էր ինձ ազատել ծնողներիս տիրապետութիւնից, որոնք ինձ ստիպում էին ամուսնանալ մի մարդու հետ, որին ես չէի սիրում։ Ես ուզում էի ամուսնանալ Ալեքսանդր Ալեքսանդրովիչ Ռոստովի հետ, որին ես սիրում էի, որովհետև նա ինձ էլ էր սիրում։ Ես ուզում էի ամուսնանալ նրա հետ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՀՈԳԵՎՈՐ ՀԱՆԳԻՍՏ

(«Տոր-Դար»-ի թղթակից)

Ամսի 17-ին սկսվեցին (ն. ո.)։—

—

Օգոստոսի 25-ին սօֆպետին Կնօրհաւո տա-ղաւնիի հարսին ունեցած ծնունդի առիթով տեղի ունեցաւ պատշաճաւոր հիւրասիրութիւն մը։ Հրաւիրուած էին մօտիկ ու հեռու ազգականներ, բարեկամներ ու ծանօթներ։ Ընթրիքի ժամանակ ամէն կողմէ կենացներ առաջարկուեցան։ Ամէնէն վերջինը, որ ամէնէն աւելի ուշադրութիւն գրաւեց, եղաւ Տ. Գրիգոր քհնյ. Ղազարեանի կենացը։ Ան իր խօսքին մէջ ըսաւ, որ ինքը ուրախ է, որ կրնայ ներկայ գտնուիլ հարսանիքի մը, որ կը կատարուի ազգային սովորութեանց համեմատ։ Ան ցաւ յայտնեց, որ ազգային սովորութիւնները օրէ օր կը մոռցուին, եւ որ ինքը կը ցանկայ, որ ասոնք միշտ պահուին։ Ան ըսաւ, որ ինքը կը ցանկայ, որ նորապսակները երկար տարիներ ապրին միասին, եւ որ Աստուած զանոնք օրհնէ զաւակներով

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՐՑԸ

— Ս. Պետերբուրգ, 10 սեպտեմբերի.—Ինչպես հայտնի է, Ռուսաստանի կառավարությունը մեծ ուշադրություն է դարձնում Հայաստանի հարցի վրա, որովհետև այդ հարցը ոչ միայն ներքին, այլև արտաքին քաղաքականության տեսակետից մեծ նշանակություն ունի։ Ռուսաստանի համար շատ կարևոր է, որ Հայաստանի հարցը ստանա այնպիսի լուծում, որ ապահովի Ռուսաստանի շահերը։ Ռուսաստանի համար անհրաժեշտ է, որ Հայաստանի հարցը լուծվի այնպես, որ Ռուսաստանի դիրքը Արևելքում ամրանա։ Ռուսաստանի համար անհրաժեշտ է, որ Հայաստանի հարցը լուծվի այնպես, որ Ռուսաստանի դիրքը Արևելքում ամրանա։ Ռուսաստանի համար անհրաժեշտ է, որ Հայաստանի հարցը լուծվի այնպես, որ Ռուսաստանի դիրքը Արևելքում ամրանա։

— Ս. Պետերբուրգ, 10 սեպտեմբերի.—Ինչպես հայտնի է, Ռուսաստանի կառավարությունը մեծ ուշադրություն է դարձնում Հայաստանի հարցի վրա, որովհետև այդ հարցը ոչ միայն ներքին, այլև արտաքին քաղաքականության տեսակետից մեծ նշանակություն ունի։ Ռուսաստանի համար շատ կարևոր

Կ. Պոլսից «Temps»-ին հեռագրում են, որ սեպտ. 5-ի (17-ի) իրադէի զօրութեամբ հայկական վեց նահանգների համար սահմանուած ռեֆորմներն այսուհետև կրմացուին Օսմանեան կայսրութեան բոլոր մասերում։

—

«Morning Post»-ն ասում է, որ հայերի վիճակի բարելաւումն առանց Թիւրքիայի բաժանման էլ հնարաւոր է։ Այդ լրագիրը յոյս ունի, որ պ. Գամբոնի անկիդրուքիւնը սուլթանի մօտ կազդէ Իրան վրայ։

—

«Նովոստի» լրագրի ասելով, Դուռը, համոզուած լինելով, որ խաղաղութիւնը չի խանգարուիլ, հայերին արտասահմանի անցագրեր է տալիս։

—

«Ռուս. գործ.»-ը Կ. Պոլսից հեռագրում է, որ սեպտ. 18-ին (30-ին) Դարդանելի ջրանցքն են գնացել թրքական երկու ականանաւեր։ Այդպիսի նաւերի թիւը կրճատելուն վեցի. նրանք բոլորն էլ կենթարկուին Դարդանելի բերդապահին և պէտք է շարունակ կանգնած լինին ջրանցքում։

—

Անգլիայի ազատամիտ կուսակցութեան պարագլուխ լորդ Ռոզբերին անգլիական թերթի մէջ հրատարակուած իւր մի նոր նամակում յայտարարում է, որ Անգլիայի առանձնակի միջամտութիւնը թրքական գործերում յարմար չէ եւ թէ անհրաժեշտ է, որ պետութիւնները միասին գործեն։

—

Ֆերմանական և աւստրիական լրագրները միաձայնութեամբ գտատպարատում են Գլադստոնի Լիւբրպուլում խօսած ճառը։

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Բարդուղիմէոս եպիսկոպոսից.—«Փիղն ի Խնուսաւօ» լրագիրը հետեւեալն է պատմում։ Ահմեդ-Վեֆիկ-փաշան, որ մի քանի անգամ մեծ վեզիր է եղել 1883 թ. նահանգապետ էր Բրուսայում, ուր Բարդուղիմէոսն էլ առաջնորդ էր։ Վարչական խորհրդի մէջ նրանք մի անգամ կռուեցին իրար հետ և փաշան, որ ամենին չէր յարգում եպիսկոպոսին, դուրս արեց նրան խորհրդից... Վէրաւորուած եպիսկոպոսը այն ժամանակուայ վեզիր Սայիդ-Քիւչիւկ-փաշային մի նամակ գրեց, որի մէջ նախ նրա հասցէին գովաբանութիւններ է շարում, յիշում էրէՍայիդ-Քիւչիւկ-փաշան ինչպիսի իդէալական նահանգապետ էր երբեմն Բրուսայում, յետոյ սկսում էր դառնապէս գանգատուել Վեֆիկ-փաշայից«Ամօթ է այն կառավարութեան—գրում էր Բարդուղիմէոս եպիսկոպոսը,—որ պահում է մի այնպիսի բարբարոս նահանգապետ որպիսին Վեֆիկ-փաշան է»։ Նամակի հասցէին գրել էր հետեւեալ կերպով. «Օսմանեան կայսրութեան մեծ վեզիրին» երկու ժամ էր անցել, որ այդ նամակը պատն էր ձգուած, երբ հեռագիր ստացուեցաւ, թէ մեծ վեզիր է նշանակուած Վեֆիկ փաշան։ Դժուար չէ երեակայել Բարդուղիմէոսի զրութիւնը, մանաւանդ երբ իմացաւ, Կ. Պոլսից յատուկ չոգենաւ է եկել վեֆիկ-փաշային տանելու, որն և այդ չոգենաւով մէկնել էր, ժամանակ չունենալով Բրուսայի բնակիչների կողմից շնորհաւորութիւններ ընդունելու։ Որպէսզի նորից գրաւէ փաշայի յարգանքը, արժանաւոր եպիսկոպոսը գրիչը նորից ձեռքն առաւ և մի շնորհաւորական նամակ գրեց, որի մէջ կատաղի կերպով հայհոյում էր նախկին վեզիր Սայիդ-Քիւչիւկ-փաշային և շնորհաւորում էր սուլթանին, որ մեծ վեզիր էր կարգել մի այնպիսի փորձուած և կրթուած մարդ, որպիսին Վեֆիկ փաշան էր։ Երկրորդ նամակն էլ առաջինի նման ուղղուած էր ոչ թէ անձնաւորութեան, այլ մեծ վեզիրին։

Սայիդ-Քիւչիւկին ուղղուած առաջին նամակը ստացել և կարդացել էր Վեֆիկ-փաշան, որը իւր պաշտօնը վարեց ճիշտ երկու օր, իսկ երկրորդ նամակը կարդացել էր Սայիդ-Քիւչիւկ-փաշան, որ վերստին ստացել էր իւր նախկին պաշտօնը... Ի լուր ամենի Սայիդ-Քիւչիւկը և վեֆիկ-փաշան իրար են յանձնել այդ նամակները։

ՀԵՌԱԳՐՆԵՐ

ԲՈՒԼՈՒՎԱՅՕ 22 սեպ. —Այսաեզի վառօդի պահեստում պայթիւն առաջացաւ. 35 մարդ սպանուեցաւ, որոնցից 5 սպիտակներ էին. ծանր վիրաւորուածները շատ են։ Տները շատ են վնասուած. փողոցները ծածկուած են քակորներով։

ԼՈՆԴՈՆ.—Սեպտ. 22-ին Թագաւորը և Թագուհին ժամանեցին Պորտոմուտ երեկոյեան ժամը 5-ին, գիմաւորեցին զինուորական և քաղաքացիական իշխանութիւնները։ Ապա Նոցին Մեծութիւնները ուղեւորուեցին Կայսերական զբօսանաւը։

ՊՈՐՏՍՄՈՒՏ.—Ռուսաց Կայսերական զբօսանաւում ճաշ էր պատրաստուած, որին սեղանակից էին Կոնաուտի հերցոգն ու հերցոգուհին, Ալբանի հերցոգուհին, ռուսաց դեսպանը, ծովակալութեան անդամները և նաւապետները։

ՊԱՐԻԶ.—Նախագահ Փորը մեկնեց Շերբուրգ։ Նախագահին ուղեկցում են Մելինը և Հանոտօն, սենատի նախագահ Լուբէն, պատգամաւորների ժողովի նախագահ Բրիսոնը, բարոն Մորէնհէյմը, ծովակալ Բենան։ Ահագին բազմութիւնը ուրախութեամբ ողջունում էր նախագահին Ելիսեան պալատից սկսած մինչև Սէնտ-Լազարի կայարանը։

ՊԱՐԻԶ.—Այսօր անհամար ժողովուրդ էր հաւաքուած Պարիզի կեդրոնական մասում, որի միջով չարժուելը համարեա թէ անկարելի էր։

ՊԱՐԻԶ.—Հասարակապետութեան նախագահը, իւր զինուորական շքախմբի և այն անձերի ուղեկցութեամբ, որոնք նշանակուած են Թագաւորի և Թագուհու մօտ, Շերբուրգ մեկնեց Նոցին Մեծութիւններին ընդառաջելու համար։ Խաւարն բազմութիւնը ողջունում էր Փորին աղաղակներով, որոնց մէջ լսելի էր լինում «Կեցցէ Ռուսիա»։

Պարիզում եռանդուն կերպով պատրաստութիւն են տեսնում հանդէսներ սարքելու, որոնք արդէն «ռուսաց շաբաթական հանդէսներ» անուն են ստացել։ Ամեն տեղ զբօսակներ են կախւում։ Երկաթուղու կայարանում, ուր ժամանելու է Կայսերական գնացքը, ներկայացնում է մի թեթև ու շքեղ պաւիլիոն Լուդվիկոս XV-ի ոճով։

Առաջիկայ երեքշաբթուայ տօնախմբութիւններին ութը միլիոն է ծախսուելու։ Բոլոր պաշտօնեաներն ու աշակերտներն ազատ են լինելու պարապմունքներից, բոլոր խանութները փակուած կը լինին։ Ամեն օր բոլոր երկաթուղիների գծերով գաւառացիներ և օտարերկրացիներ են ժողովւում։ Դրսից եկողների թիւը մի միլիոնի է հասնում։ Ընդհանուր ոգեւորութիւն է տիրում։

Կարդինալ Ռիշարը հոգեւորականութեանը ուղարկած շրջաբերականով առաջարկում է ազօթել ռուսաց Միապետի համար և սեպտ. 25-ին գոհացողական մաղթանք կատարել։ Իրա հետ միասին արքեպիսկոպոսը յիշեցնում է Լևոն XIII պատայատած ցանկութիւնների մասին և իւր գրութիւնը վերջացնում է այսպէս. «Թող Աստուածն օրհնի երկու ազգերի զաշն համաշխարհային խաղաղութեան օպտին և ուղեկից լինի բոլոր ազգերի ի մի հաւատ Քրիստոսի ձուլուելու։

ՇԵՐԲՈՒՐԳ.—Քաղաքում մեծ կենդանութիւն է տիրում։ Ռուսաց Կայսերական Զոյգին դիմաւորելու համար տեսնուած պատրաստութիւնները եռանդուն կերպով առաջ են տանւում, սակայն եղանակն երկիւղ է ազդում. մեծ անձրև է գալիս։ Նաւամատոյցը թաձր մառախուղով է պատած։

ՇԵՐԲՈՒՐԳ.—Հասարակապետութեան նախագահը տեղս հասաւ երեկոյեան ժամը 7-ին։

ԳՐԱԶԱ.—Մլադոչեխների կուսակցութեան պարագլուխ Իւլիյ Գրեվերը վախճանուեցաւ։

«ՆՈՐ-ԴԱՐ»-Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ

ՀՈՒՐԻ. պ. Լ.—ին։ Եթէ պ. Խ. Խաչատրեանի հերքումը ստացած լինէինք, կրհրատարակէինք. այդ մեր պարտքն է։

Խմբագիր հրատարակիչ՝
ՍՊԱՆԴԱՐ ՍՊԱՆԴԱՐԵԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԻՑ

Խմբագրութիւնս յիշեցնում է իրենց պարտքը նրանց՝ որոնց մօտ խմբագրութեան հաւանելի գումարներ կան եւ որոնց վրայ ապառիկներ են մնում։

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Съ разрѣшенія начальства

ЗА 5 РУБЛЕЙ

въ мѣсяцъ бывш. студентъ, со званіемъ учителя и аттестатомъ зрѣлости, приготовляетъ въ 1-й классъ и въ остальные и на полное содержаніе - по соглашенію. Видѣть только отъ 4-хъ до 6 час. въ будни. Адресъ постоянный: Михайловская улица, домъ Алерціани, № 47, по серединѣ двора, бѣлый балконъ, направо
(671) 10—5

„ԲԱՐԻ ԳԻՇԵՐ“

Բացառիկ յատկութիւն ունեցող փոշի միջատների դէմ։
ՄՈՍԿՈՒԱՑԻ Ա. ԿԵՕԼԵՐ և ԸՆԿ.
ԴՈՐՇԱՐԱՆԻ
անունան մասնագիտութիւն։

ԽԱՆԻՍԻ ԱՄԵՆ ՄԵԾ ԵՒ ՓՈՔՐ ՀԱՆԴԷՍՆԵՐՈՒՄ
(Մ.) 15—4

Удостоившееся награды національной академіи земледѣлія, промышленности и торговли въ Парижѣ,
Письменное преподаваніе двойной бухгалтеріи на русскомъ и нѣмецк. языкахъ, вполнѣ замѣняющее устное преподаваніе. Масса благ. и отличн отзывовъ. Окончившимъ, по желанію, выдаются удостовѣренія объ изученіи предмета подъ моимъ руководствомъ. Преподаватель бухгалтеріи членъ національной академіи земледѣлія, промышленности и торговли въ Парижѣ.
А. Н. ЯНКОВСКІЙ
ВЪ РИГѢ.
Условія и подробныя письма высылаются безплатно
Предостерегаю отъ подражаній.
Полная гарантія успѣха. Плата умѣренная.
(М.) 10—7

ՍԱՆՏԱԼ ՄԻԴԻ
SANTAL MIDY
Պարիզի դեղագործի պատրաստած, է թոյլատրուած է Ռուսիայում։
Նոր կապսիւլների մէջ պարունակում են *մարդու սանտալի էսէնցիա։*
Պահեստն է Ռուսիայի գլխաւոր դեղատներում։
(Մ.) 33—29

Այսօր, չորեքշաբթի, սեպտեմբերի 25-ին աչքի ընկնող մեծ ներկայացում է լինելու։

Առաջին անգամ **ՄԱՐՔԻԶ** և **ԿՕՇԿԱԿԱՏ** կոմիկական պանտոմիմա կրկեսարի օր. Օլգա Օտտօ Սուր և ուրիշները. միւս համարները կրկեսարեն այլ արտիստները։

Ծանուցում։—Ներկայացումները լինում են ամեն օր։ Կիրակի և տօն օրերին լինելու է օրական երկու ներկայացում։
(674) 1—1

ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆ

Մ. Ի. ԱՍԼԱՄԱԶԵԱՆ-ՆԱՀԱՊԵՏԵԱՆԻ
(Ասարտած Կանանց քարթթագին Կուրսերը)

Երկու սեռի երեխաներ ընդունւում են նախապատրաստական բաժանումներում սկսրին, միջին և աւագ, որտեղից յետոյ մտնում են միջնակարգ գպրոցների սկսրին դասարանները

Լազարեանց փողոց, տ. № 7.

Երեխաների ընդունելութիւնը ամեն օր։ Պարապմունքները սեպտեմբերի 4-ից
(668) 10—10

Յայտ
ՍՐԿ. Ց. ՃՈՒՂՈՒՐԵԱՆԻ
„ՄՈՒԱՑՈՒԱԾ ԱՇԽԱՐՀ“
ԵՐԵՒԱՆԻ ՎԻԼԼԱ

Վաճառւում է բացառապէս «Կենդրոնական գրավաճառանոցում» և հեղինակի մօտ

Ա. գիրքը (173 երես) արժէ 60 կ. } Ա. և Բ. միասին 1 ր.
Բ. » 244 » » 50 »
Գ. 173 » » 40 » } երեքը 590 եր. 1 ր. 25 կոպ.

Ծարպիւի հայ ուսուցիչներին, ուսումնասէր աշակերտներին և աշակերտուհիներին կըզիջենք 30% մեզ դիմած դէպքում միայն։ Գումարով գնողներին զիջումն կըլինի։

Ապառիկ կամ առանց վերադիր (безъ налож. плат.) չենք ուղարկիլ ոչ մի գրավաճառի և ոչ էլ այն արժանապատիւ հայրերին (ազգականները դեռ չենք յիշում) և այն պարոններին, որոնք մեր վստահութիւնն ի չարը գործադրելին ա. և բ. գրքերի վերաբերութեամբ։

Գոստի միջոցով մեզ դիմողները պէտք է ուղարկեն ճանապարհածախս իւրաքանչիւր գրքին մի-մի 5կոպէկանոց մարկ. (արտասահմանից երկ-երկու 7 կոպէկանոց)։

Հասցէ՝—Редакція „Норъ-Даръ“ Архидіакону Арутюну Джугурянцъ
5—2

(М). 50—49

BATEAUX a VAPEUR FRANÇAIS N. PAQUET ET Cie

ՆԱՒԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ ՓՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

„Ն. ՊԱՔԷ եւ ԸՆԿ“.

Կանոնաւոր և ուղիղ երեւելութիւն ՄԱՐՍԷյԼԻՑ ԲԱԹՈՒՄ և ԲԱԹՈՒՄԻՑ ՄԱՐՍԷյԼ երկու շաբաթը մի անգամ։

Բաթումից Մարսէյլ գնալիս մտնում է Տրապիզոն, Սամսոն և Կալիս բացառելով

Բաթումից դարձ է գալիս չորեքշաբթի, 2 հոկտեմբերի (14 հոկտեմբերի) «Սիրկասոյ» չոգենաւը, նաւապետ՝ Բոշէլ։

Բաթումից Պարիզ հաղորդակցութեան տոմսակները սովորական գիջումն ունին։ ապրանք յանձնելու կամ ճանապարհորդութեան վերաբերեալ տեղեկութիւնները տանելու համար դիմել՝

Բաթումում—պ. ՎԻԿՏՈՐ ԴԱՐՆՈՑԻՆ, Նաւահրժեայ։
Թիֆլիսում—պ. ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆՑԱՆԻՆ, Սիօնի փողոց, քարվանս. Դէպրզ ագայի
Բագումում—պ. Սամուէլ Թիլգարեանին, Կոլիբակինսկայա հրապարակ։
Նովոռոսիյսկում—պ. ՄԵԼԽԻՕՐ ԳԵՐՃԵՆՐՈՒՂԻՆ։
(665 20—12

Тифлисъ Дозв. цензурою 24-го Сентября 1896 г. Տպարան Ա. Մելիք-Շահնազարեանցի։ Типогр А. О. Меликъ-Шахназаріанца, Воронц. Набережн. церковный домъ